

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Greșeli la căsătorie.

În aceste câteva rînduri nu ne vom extinde asupra bazelor căsătoriei, asupra istoricului acestei instituții, asupra rezoanelor din lumea mare, ce călăuzesc pe ceice pășesc la taina căsătoriei. În cadrul unui articol de ziar abia ne încap strictul necesar ce-l avem de zis asupra greșalelor ce se comit la poporul nostru, atît la intelectualii cît și la țărănimea română din țara noastră.

La intelectualii se greșește într'un chip, la țărănime într'altul. D'aici atîta putregai la rădăcina societății noastre. La intelectualii băeții caută pe-deaîntregul zestre, ear fetele — ranguri. Inafară de rang și zestre, rareori, foarte rareori se mai caută și alte calități. Așa se întâmplă că însurățeli, după ce își dau cu dinții de peatră, convingîndu-se că viața conjugală n'o face fericită numai singură zestre, se vaită în gura mare că *n'au nimerit bine*... aruncînd în circa fatalismului soarta rea ce i-a ajuns.

Cei slabi la judecată eschid cu desăvîrșire *prevederea* la căsătorie. D'aici zicala că „numai după ce mîncî o majă de sare cu consoaria, îi cunoști năravul“. Și nu este așa. Omul cuminte nu se lasă orbit de lăcomia banului, ci căutînd la vița-rodita

mirelui sau a miresei, va judeca înainte de toate sănătatea minții și a corpului, și numai după aceea se va lăsa ademenit de zestre sunătoare, care, nu-i vorba, în ziua de astăzi încă prinde bine.

Dacă cercetăm însă cum se leagă căsătoriile cele mai multe în ziua de astăzi, să nu ne mirăm de multele nenorociri familiare, cari pricinuesc în mod firesc și slăbețea societății noastre. Părinții cu situație materială își mărită fata, fără a mai ispiti obirșia, chiar și după străini, numai să aibă cît de multe stele la gît. Mulți dintre junii noștri intelectuali iau de nevastă orce bătărană, fie și oarbă de un ochi, numai bani să aibă. Și asta e mai mult decît lipsa de prevedere, e o lașitate, o lașitate goală, ca și a junilor bătrîni, cari dacă nu ajung la zestre mare, rămîn mai bine neînșurați — bătînăi.

La țărani e și mai izbîtoare nesocotința. Țăranul cînd își cumpără un bou, îl caută din toate părțile ca să fie potrivit, și la mărime, și la coarne, și la culoarea părului, cu care îl împerechează. Dar la căsătoria copiilor nu caută decît la cele trei lanțe de pămînt, pentru care, ca să pună mîna pe ele, își „căpărăște“ copilul fie și numai de 13 ani cu fata de 19 ani a vecinului care are pămîntul „breazdă“ cu al lui.

Dacă cineva dintre noi cărturarii și-ar lua osteneala să examineze toate neghioabiile ce se petrec la legarea căsătoriilor la noi Români, ar putea prezînta o colecție de cazuri atît de mare și de bizară, încît ne-ar pune pe grijă, mai mult decît alte chestii ce preocupă diferitele noastre instituții culturale. Dar cine își bate capul la noi și cu chestia întemeierii de familii. Instituțiile noastre publice culturale își bat capul cu ținerea adunărilor generale, unde societarii aduc „destule jertfe“ participînd la ședințe, banchet, petreceri. Advocații au destul pe cap cu poporul, care le tot cere mereu povețe politice. Preoții abia rezbesc cu litiile, pomeni și parastase. Invățătorii s'au retras între păreții școlii, ca melcul ce l-ai atins de coarnele cele moi; burghezime nu avem. Cine să aghite dar și o chestie atît de nepolitică, cum e chestia căsătoriilor, despre care vor zice mulți și dintre cititorii noștri că e treaba familior, unde n'avem să ne amestecăm.

Dacă nu se amestecă cei datorii a îndrepta gîndirea poporului, mai ales preoții, cari ar trebui să intervie direct în cazurile concrete unde se ivește lipsa de a arăta sătenilor calea cea dreaptă a căsătoriilor, presa noastră, care se străduiește a îndrepta lucrurile, ar trebui să samene idei mai bune și cu privire la legarea căsătoriilor.

FOILETON.

Istoria bisericii din Cârnecea. *)

Cârnenii încă dela așezarea lor aici, se vede că au fost creștini buni, fiindcă au zidit prima biserică a lor din materie solidă, peatră și var. Cine? Cînd a zidit-o? Cum și cine a dăruit această biserică? Nu se știe. Dar înlocul bisericii nimicite, au ridicat, ceva mai la vale, pe coasta „dealului bisericii“, o altă biserică de lemn. Cînd au zidit-o încă nu se știe. În anul 1834 se zidește o a treia biserică, o biserică nouă, jos în centrul comunei. Zidirea bisericii de azi, s'a început în primăvara anului 1834, fiind pe atunci strămoșul meu, Luca Truia Molin, primar, sau chinuzul satului, și s'a finit, după o muncă de 2 ani, la 1836. Tîrnosirea s'a săvîrșit de către episcopul din Verșeț Iosif Rajacici, în anul 1839, cu care ocaziune a hirotonit și un preot aci.

Biserica de azi este o zidire monumentală, în stil oriental, cu păreții groși, pictura ei din anul 1836, bine lucrată de un oarecare *Gioca Moalerul*, cu numele adevărat Gheorghe Popovici, macedo-român, stabilit în comuna vecină Forofic.

Biserica are 4 clopote, unul dela 1724 cu inscripția „*Goos Mich. Remisch Temesvar*“. Co-

*) Fragment din manuscrisul „Monografia comunei Cârnecea“ de R. Silviu Molin.

perișul e din țigla, turnul acoperit cu table de zinc și cum e îngrădită cu gard de fer, poate sta chiar și în piața unui orașel.

Averea bisericească după ultimul inventar, se urcă la 60.000 cor., adică: imobile în valoare de 50.000 cor., avere în bani 10.000 cor.

Până la anul 1784, comuna bisericească a format o singură parohie. În amîntitul an, a funcționat ca preot Petru Popovici. Dela 1794—1806, după regularea catastrului, capătă biserica doi preoți cu 2 sesiuni pe Damaschin Popovici și Avram Blidariu. Din anul 1806—1836 administreză parohiile preoții Martin Popovici și Ioachim Pincu. La 1836 urmează înlocul lui Ioachim Pincu fiul acestuia, care însă după 6 ani reposesază în anul 1842, și locul vacant îl ocupă ginerele său Rusmir Buzugum. Dar Martin Popovici (după împrejurările de atunci, sîrbizat din Popa-Popovici) avea aci un frate țaran, foarte bogat cu numele Simion Popa, care doria să-și vază deodată pe 2 fii ai săi preoți în comună: pe Simeon și Nicolae. Neizbutind, agită sărăcimea datoare lui ca să treacă la unire, fiind pe vremea aceea toată Valea-Carașului în mare fierbere din cauza unirei. Ajutat și de un oarecare popa Sterian, care făcuse unirea și în comuna vecină Secaș, trecînd chiar și dînsul la unire, se despart și Cârnenii, frați de frați în 2 părți, și așa se înființează aci unirea, cu primul preot, Nicolae Popescu.

Pe dosul unei scoarțe dela „Triodul“ bisericii

ort. or. din localitate, un martor ocular de pe acele vremuri, descrie (cu litere cirilice) trecerea la gr. catolicism, astfel: „În 1847 s'a făcut unirea în 27 Februar. Și venind dînsii la biserică, au vrut să intre întrînsa, dreptăcia credinciosul Domn pămîntesc Pavel Iagodicî dimpreună cu toată partea neunită adevînd și spuînd, cumcă biserica nu numai pe cheltuiala satului s'a făcut, ci și prin ajutorul domnului pămîntesc, deci venind cinstita deputație, au oprit pe cei uniți ca să nu intre în biserică pănă ce s'ar judeca pentru aceia. Însă dînsii nu or înțeles, ci păzînd în noaptea aceea pră lingă sfînta biserică, în 28 Februar or spart o fereastră*) au început a zvoni (trage clopotele) care cum puteau, ținînd dînsii (adecă uniții) biserica pănă în 7 Mai întru acelaș an adecă 1847, carășî au venit cinstita deputație**) și socotînd sufletele, a aflat mai multe suflete în partea neunită 112. Dreptăcia drept măriții domni, după dreapta și mărta lege a țării, au binevoit în partea neunită a o preda, în luna lui Mai la 7 zile 1847. Spre aducere aminte am scris eu robul lui Dzeu“ (fără a se fi scris, dar se crede a fi un oarecare cîntăreț de strană, Ivan Zegrdia locuitor de aici). — Dar să ne întoarcem la firul întrerupt. Dela anul 1861 pănă azi, a administrat pa-

*) Subtaceastă fereastră, în partea dinspre mează-noapte, e înmormîntat domnul pămîntesc de atunci Paul de Iagodicî, apărătorul bisericii, la ultima lui dorință.

**) Deputație—comisiune esmisă dela Lugoj.

Obârșia mănăstirii dela Argeș.

Tradiția păstrată în popor despre mănăstirea Argeșului ne spune, că Negru-Vodă (Voevodul Neagoe Basarab) a căutat și a ales pentru mănăstire un loc, unde mai înainte fusese o ruină („un zid părăsit...”) De fapt, pe locul unde se află astăzi mănăstirea dela Curtea de Argeș era în timpurile vechi o biserică mică, zidită de niște Armeni veniți de pe țărmul lacului Van, dintr'un orașel deacolo tot cu numele „Argeș”. De acest orașel pomenește și Ptolomeu, și-l numește Arsissa; ear pela începutul veacului al 14-lea, subț papa Ioan XXII, se menționează și un episcop al acestui Argeș (Argis) cu numele Zaharia.

Mica biserică dela Curtea de Argeș a fost transformată de Domnul Țării-Românești Neagoe Basarab (1512—1521) într'o mănăstire strălucită, unde a așezat moaștele patriarhului constantinopolitan Nifon, pe care le-a adus din Atos, ca să ispășiască țara de blestemul lui. Inscripția slavonă din dreapta intrării în biserică, ne spune că Vodă a restaurat într'un chip radical un templu mai vechi, pe care l-a aflat la Curtea de Argeș, zguduit și neîntărit.

După trecerea unui veac și ceva, Matei Basarab a făcut a doua restaurație, mai puțin radicală, despre care se zice într'un hrisov dela 1674: „Văzînd dumnealui reposatul Matei Voevod sfînta mănăstire, veche de nesocotiți ani și stricată, cu multă cheltuială o a înouit”. — La anul 1793 mănăstirea dela Curtea de Argeș este ridicată la rangul de episcopie, și cel din urmă arhimandrit argeșan Partenie a dat locul primului episcop de Argeș, Iosif.

Biserica lui Neagoe Basarab a suferit apoi un șir de incendii și stricăciuni. La anul 1838 un cutremur i-a zguduit temelii, mutînd multe petri din locul lor; o restaurează însă episcopul Ilarion (1828—1855). La 1866 arde seminarul; la 1867, April 23, ard casele, clopotnița și paraclisul, ear la 2 Decembrie 1867, un foc mistue întreg interiorul bisericii așa că nu se mai poate oficia întrînsa serviciul divin. La 1875 s'a făcut ultima restaurație datorită arhitectului francez Andre Lecomte de Nouy.

rohiile de aici mai întîi doi preoți: Rusmir Bugum și Damaschin Miter, capelan Pavel Ogrin. Apoi numai doi preoți: Damaschin Miter și Lazar Verlan. Acum fiind redusă parohia, este numai un preot: Damaschin Miter, și un capelan: Toma Simu. În arhiva parohială se păstrează până în ziua de azi următoarele protocoale mai vechi: 1) O conscripție incompletă, în care sînt prenotate nașteri din 1748. 2) Un protocol despre ceiesau cuminecat începînd din 1778—1805. Preoți duhovnici de pe acele vremuri sînt: Pavel Popovici din Comoriște 1778—1779 și Pavel Pascuovici din Ticvanil-mare 1794. 3) Protocolul botezaților și Protocolul cununărilor începînd din 1778 până azi. 4) Protocol de circulare din 1784 cu puține întreruperi.

În 1797 vizitează aceste protocoale Petru Lupulovici protopopul Varadiei. Clauzula de revizuire e scrisă în românește. Revidarea se repeteste în mai mulți ani dearîndul, pânăcînd în 1805 obvine numele Iorgovici protopop al Varadiei. În 18 Oct. 1802 s'au revidat aceste protocoale în Bogșa, prin episcopul sîrbesc din Verșeț Iosif Ioanovici Șacabent. Clauzula de revizuire e scrisă însă sîrbește. În 26 Ian. 1825 revidiază protocoalele earăși Iorgovici, însă ca protopop al Oraviței și nu al Varadiei. În 1839 s'au revidat aceste protocoale, de episcopul Verșețului, Iosif Rajacici, cu ocaziunea sfințirii bisericii. Clauzula de revizuire e scrisă în limba slavă. Din anul 1841—1847 revidiază protocoalele bisericii Sofron Ivașcovici ca

IGIENĂ.

Arta de a slăbi.

Sînt mulți oameni, cari se îngrășă din an în an, pentru cari grăsimia devine o adevărată boală, — oameni obezi. Deciteori nu-și pun ei întrebarea: Cum să slăbim, ce să facem ca să nu ne îngrășăm peste măsură? La aparență respunsul se pare foarte ușor de dat: să mîncăm mai puțin. Ușor de zis, dar greu de făcut. Ca principiu, omul care simte că se îngrășă mai mult decît trebuie, să se conducă de regula următoare: să micșoreze hrana și să măriască cheltuiala de energie fizică a organismului.

Dar, mai întîi, ce însemnează să fie omul prea gras? De unde începe obezitatea și unde se sfîrșește sănătatea? Un om voinic, bine făcut, rotund și roșu la față e obez? — După multe observații, s'a ajuns la încheierea, că greutatea normală a omului trebuie să fie reprezentată prin ultimele două zecimale din cifra înălțimei sale. Astfel, un om de 1 m. 75 trebuie să cîntărească 75 de kilograme, altul de 1 m. 80 cam 80 de kilograme, și așa mai departe. Decî, îndată ce a trecut de această măsură cineva, se poate socoti obez, prea gras.

Două sînt maicuseamă infirmitățile cu cari speculatorii au căutat totdeauna să exploateze credulitatea nevoiașilor: chelia și obezitatea. Și nici-unul din medicamentele laudate prin reclame scumpe nu sînt bune. Aproape toate fac mai mult rău decît bine. Masajul de asemenea folosește mai mult — masorului decît celui pe care-l masează.

Unii medici opresc pe obezi să bea lichide. E adevărat că pacientul slăbește repede, prin deshidratarea țesăturilor, dar sănătatea generală suferă și se întîmplă chiar accidente, maicuseamă în funcționarea rinichilor.

Eată o rețetă bună de slăbire: Să faci cît de des băi de abur, ferindu-te însă de a bea prea multă apă. Să te muți pela șosea, și să pornești în fiecare zi, desdedimineață în piața mare, ca să-ți cumperi două ouă și un cotlet de vițel, pe cari să le mînhici la ameză, — dar nu mai mult. După ameză pela patru, să faci același drum, ca să-ți cumperi vre-o bucată delicioasă de pește, pe care s'o mînhici seara, — dar nu mai mult.

X.

ECONOMIE.

Capră ori vacă? O capră mijlocie cere pe zi celmult 2 kg. fîn, o vacă mijlocie însă 14 kg. Decî o vacă mînhică atît cît șapte capre. Șapte capre ne-ar da, pelîngă o îngrijire bună, în curs de 8—9 luni la 15 litri pe zi, cu totul dară 4000 litri, ceiace nu putem aștepta nicicînd dela o vacă. Pentru economul mai sărac e decî creșterea caprelor cu mult mai ușoară și mai avantajoasă decît a vacilor, mai ales, că și prețul caprei e mai mic, așa că o poate mai ușor cumpăra.

protopop al Oraviței (acesta a și botezat și cununat membrii din familia boerească). În anul 1847 revidează protocoalele Ignatie Vuia, protopop al Oraviței. În anul 1849 revidează Dimitrie Iacobescu administrator protopopesic din Vasiova. Și așa se urmează mai departe revidarea protocoalelor începînd din 1850 prin protopopii următori: Iacob Popovici, Andrei Ghidiu (1882) Alexandru P. Popovici (1889) până azi.

Subț era sîrbească, vizitează biserică la anul 1839 episcopul Iosif Rajacici. La anul 1847, în urma unirii, e vizitată biserică de episcopul Ștefan Popovici din Verșeț, cu care ocaziune a hirotonit într'u preot, pe diaconul Nicolae Velovan fost preot în Rusca-montană; apoi în două rînduri e vizitată biserică de Emilian Kenghelaț. Dela despărțirea de către sîrbi, adecă de 44 ani până azi, încă nu a fost vizitată biserică, de nici un dignitar bisericesc național.

Greco-catolicii, nu au biserică. La început au închiriat o casă privată pentru săvîrșirea serviciului divin. La 1868, din fondul religiosar statul le-a cumpărat din curțile boerești, vis-à-vis de biserică ort. or. o zidire frumoasă, în care au capela, șoala și casa parohială. Parohia a fost administrată dintru început de Nicolae Popescu subț care s'a făcut unirea. Orbind s'a retras în pensie în Oravița. Acestuia i-a urmat Nicolae Beres, Victor Poruț și actualul preot Iosif Peteanu.

R. Silviu Molin.

CRONICA.

Ruga de Sf. Ilie din Oravița-română a fost și astan frumoasă ca în toți anii. Nașul bisericii, proprietarul de moară Gheorghe Epure, după obiceiul comunelor montane, a dăruit bisericii răpizi noi în preț de 200 coroane. Jocurile variate ale țaranilor noștri ademenesc. Fetele și nevestele sînt îmbrăcate cu gust, mai puțin exagerat decît sătencele din jur. Ne mirăm însă că costumele premiate, cari au făcut furorî anul trecut la Adunarea generală a fondului de teatru, de rîndul acesta n'au fost scoase la viață. Concertul și teatrul chorului țărănesc, ce s'a dat seara în grădina otelului „Coroana Ung.” încă a reușit bine înce privește prestația tehnică. Dar cu privire la arangement, începîndu-se producția abia la 10 ore, publicul s'a arătat nerăbdător, un inconvenient, ce trebuie înlăturat pentru viitor.

Mercuri la orele patru d. a. a fost înmormîntat cu mare pompă fruntașul meseriaș Mihai Fometescu, tatăl amicului și colaboratorului nostru Dr. Ion Fometescu, deplîns de obștea meseriașilor rom. din localitate, în frunte cu inimosul său ovarăș, Iacob Botoș, care într'un discurs funebru, binesimțit, a arătat meritele frumoase ale defunctului, aît ca tată de familie, cît și ca membru valoros al societății rom. din localitate. Pogrebania s'a oficiat prin protoereul din localitate, asistat de încă doi preoți tineri, ear cîntările funebrele le-a executat cu multă duiosie chorul plugarilor din Oravița-rom. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! Transmitem și pe această cale sincere condoleanțe jalnicei familii.

A reposat vrednicul protopop al Chișineului Dr. Ioan Trailescu. Prohodul s'a săvîrșit de P. C. S. Arhimandritul Vasile Mangra cu asistența a treizecișase de preoți. P. S. S. Episcopul Aradului, dela băile din Reichenhall, unde se află de prezent, a delegat pe P. C. S. protosinghelul Roman R. Ciorogariu să-l reprezinte la înmormîntare, care a rostit cuvîntul funebru în numele arhierelui. Defunctul a fost primul teolog din dieceza Aradului, care a luat doctoratul în Cernăuți. A murit în floarea vîrstei, cînd ar fi putut aduce încă multe și mari servicii bisericii și neamului. Odihniască în pace!

Teologul Dr. Victor Birlea, terminîndu-și studiul la Roma, a sosit acasă la Varadia.

Contabilul Lazar Ciuta dela banca „Luceafărul” din Verșeț, cu d-șoara Ecaterina Lupșasca din Mercina logodiți. Multe felicitări!

Au mai sosit la Oravița învilegiatură: subprefectul din lam Petre Corcan, deputatul cercului Dr. Iosif Șiegescu, căpitanul Toma Manciu și profesorul Pavel Percea.

În timpul din urmă s'au găsit în circulație mai multe bancnote false de 100 cor. Falsificatele se pot cunoaște pe tiparul spălăcit; unele cifre și cuvîntul „Serie” abia se pot citi. Sînt și ceva mai mici decît bancnotele veritabile.

Serbările dela Lipsca pentru jubileul de 500 ani al universității s'au început în seara de 28 Iulie și s'au terminat la 31 Iulie. Din România au azistat la serbări principele moștenitor Ferdinand și rectorul universității din Iași G. Bogdanu.

Maximilian Reitmann, fiul de 18 ani al cantorului izrailit din localitate s'a sinucis în Timișoara, trăgîndu-și un glonț prin inimă.

Vintilă Pancu și sublocotenentul M. Bianu au cerut dela ministerul de interne al României să li-se breveteze telefotograful inventat de dinșii. Telefotograful este un aparat, care transmite la orice distanță scris în litere, ceiace o persoană vorbește în apropierea unui cornet acustic.

La școlile centrale gr. or. din Brașov sînt de ocupat două posturi de profesori: la liceu catedra de istoria naturală, și la școala comercială catedra de limba maghiară și germană.

Zaharie Peica, diurnist la județul din Bocșamontană, a fost călcat de tren.

A dispărut subit riul Mazlo-Polje din împrejurimile dela Sittich (în Carniolia). S'a crepat albia, și apa curgătoare a dispărut, probabil în vreo peșteră subterană. Locuitorii sînt consternați de acest fenomen geologic extraordinar. Cursul apei se folosea la producerea de forță electrică motrică. În urma catastrofei, o mulțime de industrii s'au ruinat.

În Franța se pun în circulație bani de aluminiu, monete de 5 și 10 certine.

Turcia vrea să urce taxele vamale.

La Pontrezina (Elveția) a încetat din viață G. G. Assan, președintele Camerei de comerț din București.

Zeppelin a făcut o călătorie, cu balonul său, dela Frankfurt spre Colonia, și îndărăt. A trecut peste Mainz, Wiesbaden, Rudesheim, Lorch, Koblenz. De pe valea Rinului a trebuit să se întoarcă înapoi, pentrucă-i stetea vîntul împotriva.

Profesorul din Danzig, Dr. Schütze, proiectează o expediție la polul nordic cu un balon dirigibil, care va fi construit după un plan original.

Mercuri noaptea au ars două case la Ciclova-română.

Primul congres de radiologie — la Bruxelles.

Revoluția în Spania se întinde.

Sîmbăta trecută — zece cutremure de pămînt în Messina.

Parisienii vor consacra o săptămîină din luna Septembrie întru celebrarea gloriei lui Victor Hugo la Panteon.

Groaznice cutremure de pămînt în Mexico.

Duminecă a fost alegere de notar comunal la Vrăniș. A fost ales vicenotarul din Iladia Arcadie Giulan. Felicitări!

În săpăturile ce se fac de către secția arheologică a guvernului indian, în apropiere de Peșavar, s'au găsit resturi din cenușa lui Buddha, prințul din Kapilavastru și întemeietorul religiei buddhiste. Aceste resturi de cenușă se găsesc într'un vas de cristal de munte, în formă hexagonală, provăzută cu ștampila împăratului Kanishka, unul din cei mai aprigi propovăduitori ai buddhismului, care a domnit pela începutul erei creștine în Peșavar. Se crede, că'n vasul găsit se află numai o parte din cenușa lui Buddha, pentrucă cronicile povestesc, că la anul 482 înainte de Christos, cînd a murit Buddha, corpul lui a fost ars, ear cenușa împărțită în 8 părți între școlarii săi. Anii trecuți s'a mai descoperit un vas de acestea cu cenușa lui, în India; al doilea este cel desgropat acum, ear celelalte 6 vase nu s'au găsit încă.

Ministerul de interne, Conte Iuliu Andrássy s'a căsătorit cu văduva contelui Teodor Andrássy născută Ella Zichy.

Profesorul G. Weigand dela seminarul român din Lipsca va pleca zilele astea în Albania, ca să facă studii asupra limbii aromâne și albaneze.

În Buda se deschide la 1 Septembrie o școală pentru copii nervoși.

La Lugoj o bandă de țîlharî a făcut o spargere îndrăzneată în prăvălia ceasornicarului Rûchert.

Din Calcuta vin vești înfiorătoare, că și în Indiî a izbucnit cholera.

Comandantul corpului 12 de armată din Sibii, generalul Gandernak, întovărășit de 11 oișteri austriaci, au vizitat familia regală la castelul Peleş din Sinaia.

La gara din Comoriște, Sîmbăta noaptea spre Duminecă, un făcător de rele a dat foc mașinei de treerat a lui Milan Nedici.

Febră tifoidă la Iași.

La 17 August se ține la Jena (Germania) adunarea generală a „Societății pedagogice” din Germania, cu care ocazie herbartianul Otto Flügel va ține o conferință „Despre nemurire”.

Profesorii de religie dela școalele secundare din România se vor întruni la toamnă la o conferință generală în Ploiești.

La Paris un crocodil, scăpat dintr'o ladă, a umplut de spaimă publicul din strada Saint-Lazare, pănăce pompierii au izbucnit a-l lega și a-l duce îndărăt la locul destinat.

În Budapesta s'a sfințit Sîmbăta, prin părintele Ghenadie Bogoevič, palatul cel nou al marelui proprietar Antoniu Mocsonyi de Foeni.

Duminecă, la 15. August petrecere cu dans și tablouri vivante, arangate de profesorul de dans Paul Sourou în pavilionul Grădinei de tir din localitate. Prețul intrării de persoană 1 cor. de familie 2.40 cor.

La Anina carăși și-au pierdut viața doi bieți mineri în prăvățul „Kolovratsch”.

BIBLIOGRAFIE.

Prezidentul Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, Iosif Sterca Șuluțu de Cărpeneș, publică într'o broșură, apărută în tipografia Krafft din Sibii, un „Adaus la partea a VI-a din Memorialul” său. La începutul lucrării sale ilustrul bărbat ne promite, că la timpul său va publica un vast studiu despre tot ce dela anul 1848 s'a petrecut în viața poporului român pe terenul politic-național, *ca unul care a luat parte la întreaga evoluție istorică a acestui neam fără noroc*. Lucrarea de față, căreia-i premerge o mică autobiografie, se ocupă de „Iancu în lumină străină falză”, pronunțîndu-se asupra scrierii din volumul I al istoriografului de mare reputație Dr. Heinrich Friedjung „Österreich von 1848 bis 1860” privitor la persoana lui Avram Iancu și a neamului românesc pestetot. Atît, „Partea VI. din Memorialul lui Iosif Sterca Șuluțu de Cărpeneș...” cît și acest „Adaus”, se vinde în folosul Muzeului Asociațiunii la librăria W. Krafft în Sibii, cu cîte 1 coroană 50 bani, plus 20 bani porto. N'ar trebui să întîrzie a și-o procura fiecare Român.

A apărut Nr. 3 anul I. (August 1909) din *Educatorul*, organ oficial al Reuniunii învățătorilor din eparhia Caransebeșului. Revistă lunară pentru educația poporului. Sumarul: R. S. Molin, Școala și familia; Dr. I. Fometescu, Obligămintul școlar; Dr. I. Borcea, Eminescu ca pedagog, Ersilia Gherga, Lucrul de mină; P. Bizerea, Personalitatea învățătorului; Z., Cutiuța de întrebări. Felurimi: O școală; Cum cugetă copii? Chinetograful în școală. Informațiuni. Știri. Bibliografie. Concurse. — Redacția și Administrația: Oravița, Nr. 817. Abonamentul anual: 4 cor.

Raportul anual al societății academice social-literare „România Jună” din Viena. Al 38-lea an administrativ dela 1 Novembre 1907 pînă la 31 Octobrie 1908. Localul societății: Viena, VIII. Floriangasse Nr. 12.

Anuarul XII. al școlii capitale ort. române de băieți și fete din Lugoj pe anul școl. 1908/1909, elaborat de Gheorghe Joandrea ierodiacon și învățator. Lugoj, Tipografia Adolf Auspitz 1909.

DI P. Tofan, medic veterinar orășanesc în Bistrița a scos de sub tipar noua „Ordinațiune despre vizitarea cărnii” și „Călăuzul scris pe sama Comisarilor de carne”. Aceste două broșuri sînt neapărat delipsă pentru oricare comisar de carne. Călăuzul însă e foarte folositor și bun sfătuitor totodată și economilor de vite, mai ales că tratează descrierea preciză a deosebitelor boale ce se arată la toate vitele domestice. Prețul broșurilor laolaltă face 1 cor. 20 fil. Separat însă, fiecare broșură 80 fil. Comandele se fac la tipografia G. Matheiu în Bistrița (Besztercze).

„Biblioteca pentru toți” continuă a publica scrierile marelui nostru prozator Al. Odobescu. De data asta ni-se dau cunoscutele conferințe „Moșii” și „Curcanii” în No. 473. — Prețul 30 bani.

No. 469—470, cuprinde o scriere a lui Alex. Lăpădatu: *Din zilele de cădere ale lui Mihaî-Vodă Viteazul*. Volumul e însoțit de portretul marelui voevod făcut de gravorul Sadeler din Praga. Pentru literatura românească, așa de săracă în povestiri din trecutul neamului nostru, lucrarea aceasta e de o neprețuită valoare. Scrierea aceasta evocă una din figurile cele mai mărețe ale istoriei românești. Zilele de cădere ale marelui voevod român sînt descrise cu multă simțire de autor. Eroul dela Călugăreni apare în toată măreția sa și descrierea peripețiilor prin care a trecut Mihaî Viteazul în ultimele sale zile, urmărirea grandiosului său plan de a uni din nou Muntenia, Moldova și Ardealul sub un singur sceptru, luptele voevodului cu armatele și viclenia dușmanului, înfrîngerile și ridicările sale, uciderea lui mișlească, — toate acestea fac din lucrarea d-lui Lăpădatu o scriere de un dramatism neîntrecut. — Costă numai 60 bani.

Poșta Redacțiunii.

Lian. Primit. Salutări!

Dr. Gh. C. Birlad. În cîteva zile se va termina. Epistolă urmează.

Don Ramiro. Manuscript!

Poșta Administrațiunii.

Rugăm încodată pe onorabilii noștri abonați să-și achite datoria, ca să nu fim nevoiți a-i da în judecată. Pănăcînd să tot batem toaca la urechea — restanțerilor?!

Mulțumită publică.

Adresăm și pe calea aceasta mulțumiri tuturor prietenilor, cari ne-au adresat cuvinte de mîngăere din incidentul trecerii la vecinicie a mult iubitului nostru tată, frate, bunic, cumnat și socru

Mihaî Fometescu,

cum și tuturor binevoitorilor, cari l-au petrecut la ultimul lăcaș.

Familia Fometescu.

Mulțumită publică.

Mulțumim și pe calea aceasta tuturor prietenilor și rudeniilor, cari ne-au adresat cuvinte de mîngăere din incidentul trecerii la vecinicie a mult iubitei noastre fice

Mărioara,

cum și P. O. D. protopop Alexandru P. Popovici și iubiților colegi, cari au celebrat serviciul funebrel, apoi tuturor binevoitorilor, cari au petrecut-o la ultimul ei lăcaș.

Familia preotului Neda.

Editor proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

Farmacia **ADOLF GROS**, vis-à-vis de R. Goldstein.

Gheorghe Bogdanu
Oravița-rom.

Magazin de articole
de băcănie, coloniale, galanterie, vâpseli, bumbacuri, spirituoase și deposit de făină.

Marfă curată și bună.

Prețuri cinstitute. Serviciu cuviincios. Ce se mai cere ca să prospereze un negustor român?

 Bunăvoința marelui public românesc!

— A t i t a. —

A apărut:

Bocetele românești
I. Poezia populară română

de Dr. Iosif Popoviciu, profesor.
— Prețul 80 fileră. —

Se poate căpăta la Tipografia „Progresul” în Oravița.

„SENTINELA”

instituit de economii și credit
ca societate pe acții

în Satul-nou (Réva-Ujfalu)

efectuește toate operațiunile de bancă și primește depuneri spre fructificare cu 5% interese, plătind institutul și darea de 10% după interese. La cerere se trimit deponenților și cecuri poștali cu cari se trimit bani fără a plăti porto la poștă.

Dirrecțiunea.

A n u n ț.

Cele mai bune, mai moderne și mai durabile

ghete și cizme

numai la mine se pot căpăta. În magazinul meu am tot felul de ghetе, lucrate exclusiv în atelierul meu.

După comande pregătesc ghetе americane, vinătorești, ortopedice și alte feluri de ghetе.

Prețuri solide și moderate.

x-8

Cu stimă

BENEDICT CSONGÁR

— Oravița. —

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1853, primește asigurări de viață și asigurări încontra fecului și încontra grindei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

informațiuni la Direcțiune în Sibiu, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în Arad, la Agentura cercuală din Oravița și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin lăibași de ai noștri de toată încrederea.

mare negustorie
de cereale

3-3

s'a deschis

lingă biserica ort. rom. din Oravița-românească, peste riu în casele d-nului Aurel Nedici,

unde țaranii noștri își pot valoriza mai bine produsele de câmp, agonisite cu alita sudoare. — Atragem luarea aminte a agronomilor noștri asupra acestei case solide.

Banca „PLUGARUL” s. p. a.
în Cacova (casele proprii)
cu filiala în Goruia

primește depuneri pe lingă libe și în cont-curent cu 5—6% și plătește și darea de venit după depuneri.

==== Cumpără și schimbă tot felul de monede și hîrtii de valoare. ====

Acordă împrumuturi în cont-curent și pe obligațiuni fără termin și amortizare în condițiunile cele mai favorabile.

Escomptează cambii cu giranți și acoperire hipotecară.

Acordă avansuri pe hîrtii de valoare și cereale. Primește spre încasare mandate indigene și străine. — A înființat și o

însoțire ocazională reciprocă pentru asigurarea vitelor.

După fiecare cvotă se plătește la despăgubire de 100 cor. numai 2 fil.

Vitele asigurate pân' acum reprezintă un capital de 600.000 cor.

Mijlocește cumpărarea de mașinării și alie unelte agronomice.